

Okrugli stol Sekcije S1 i Sekcije S3

Elektroenergetika u novom sazivu Europske komisije 2024.-2029.

Uvod i pregled novog saziva Europske komisije

10. studenoga 2025.

Dr. sc. Helena Božić, dipl.ing.

Uvod - Sadržaj okruglog stola

PRVI DIO – PREZENTACIJE

1. Uvod i pregled novog saziva Europske komisije

Dr. sc. Helena Božić, dipl. ing., HEP d.d., Sektor za EU i regulatorne poslove

2. Plan za čistu industriju:

Martina Đopar, Hrvatska gospodarska komora (HGK)

3. Europski paket za mreže:

Dr. sc. Minea Skok, dipl. ing., Energetski institut Hrvoje Požar (EIHP)

Dr. sc. Silvia Sinčić, dipl. ing., Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d. (HOPS d.d.)

Igor Šumonja, dipl. ing., Hrvatski operator prijenosnog sustava d.d. (HOPS d.d.)

4. Višegodišnji financijski okvir i državne potpore

Mr. sc. Tatjana Čorlija, HEP d.d., Sektor za EU i regulatorne poslove

DRUGI DIO – RASPRAVA/PITANJA/KOMENTARI

Novi saziv Europske komisije 2024.-2029. godine

Novi saziv Europske komisije za razdoblje 2024.-2029. započeo je s radom 1. prosinca 2024.

Podloge za izradu programa novog saziva Europske komisije (izvješća)

- Mario Draghi: Budućnost europske konkurentnosti ([The future of European competitiveness – A competitiveness strategy for Europe](#)), 2024.
- Enrico Letta: Više od tržišta – Osnaživanje jedinstvenog tržišta za ostvarivanje održive budućnosti i blagostanja za sve građane EU-a ([Much more than a market. Speed, Security, Solidarity. Empowering the Single Market to deliver a sustainable future and prosperity for all EU Citizens](#)), 2023.
- Sauli Niinistö: Sigurniji zajedno – Jačanje civilne i vojne spremnosti i spremnosti Europe ([Safer Together – Strengthening Europe’s Civilian and Military Preparedness and Readiness](#)), 2024.

Povjerenici Europske komisije

- [Teresa Ribera Rodríguez](#), Executive Vice-President-designate for a [Clean, Just and Competitive Transition](#)
- [Stéphane Séjourné](#), Executive Vice-President-designate for [Prosperity and Industrial Strategy](#)
- [Wopke Hoekstra](#), Commissioner-designate for [Climate, Net Zero and Clean Growth](#)
- [Dan Jørgensen](#), Commissioner-designate for [Energy and Housing](#)

[EUROPE’S CHOICE - POLITICAL GUIDELINES FOR THE NEXT EUROPEAN COMMISSION 2024–2029](#), Ursula von der Leyen Candidate for the European Commission President

[DECISION OF THE PRESIDENT OF THE EUROPEAN COMMISSION of 1 December 2024 on the organisation of responsibilities of the Members of the Commission](#), Brussels, 1.12.2024.

[COMMUNICATION FROM THE PRESIDENT TO THE COMMISSION The Working Methods of the European Commission](#), Brussels, 1.12.2024.

Kompas konkurentnosti (*Competitiveness Compass*) (1)

Europska komisija je 29. siječnja 2025. predstavila Kompas konkurentnosti ([Competitiveness Compass for the EU](#))

- Strateški okvir novog saziva Europske komisije – izvješće Mario Draghi: Budućnost europske konkurentnosti ([The future of European competitiveness – A competitiveness strategy for Europe](#))
- Glavni cilj je poboljšanje konkurentnost EU u razdoblju 2024.-2029. godine

Sadrži tri područja preobrazbe za održiv gospodarski rast:

1. Inovacije
- 2. Dekarbonizacija i konkurentnost**
3. Sigurnost.

Izvor: Competitiveness Compass for the EU, European Commission, January 2025

COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE EUROPEAN COUNCIL, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS, [A Competitiveness Compass for the EU](#), COM(2025) 30 final, Brussels, 29.1.2025

Kompas konkurentnosti (*Competitiveness Compass*) (2)

Dekarbonizacija i konkurentnost

[REPORT FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT AND THE COUNCIL Progress on competitiveness of clean energy technologies](#), COM(2025) 74 final, Brussels, 26.2.2025 - 2025 Competitiveness Progress Report (CPR) on clean energy technologies

- EU countries are committed to making the EU climate-neutral by 2050.
- Decarbonisation policies are a strong driver of growth if well integrated with industrial, competition, economic and trade policies.
- At the same time, to be more competitive, the EU needs to address structural problems behind the high energy prices in Europe and its dependence on fossil fuel imports.

In order to decarbonise the economy efficiently, the second pillar of the **Competitiveness Compass** features the following Commission initiatives

Clean Industrial Deal (CID) and an **Industrial Decarbonisation Accelerator Act** – to help manufacturers switch to clean production and technologies and promote new circular business models

Action Plan for Affordable Energy (APAE) – to facilitate access to low-cost energy

Roadmap to phase out Russian fossil fuels imports (REPowerEU Roadmap) – in order to reduce the EU's energy dependencies

Electrification Action Plan and a **European Grids Package** – to modernise and expand the EU's energy network and infrastructure

Amendments to the EU Climate Law – to set the 2040 target of 90% emissions reduction

Circular Economy Act – to encourage better use and reuse of resources

Program rada Europske komisije za 2025. godinu (1)

Program rada Europske komisije za 2025. godinu

Program rada Europske komisije za 2025. godinu sadrži inicijative koje će Europska komisija provoditi u prvoj godini svog saziva, naglašavajući ključne rezultate u sedam prioriternih područja ([Commission's priorities](#)*) utvrđenih političkim smjernicama ([EUROPE'S CHOICE - POLITICAL GUIDELINES FOR THE NEXT EUROPEAN COMMISSION 2024-2029](#)).

COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS [Commission work programme 2025 - Moving forward together: A Bolder, Simpler, Faster Union](#), COM(2025) 45 final, Strasbourg, 11.2.2025

ANNEXES to the COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS - [Commission work programme 2025 - Moving forward together: A Bolder, Simpler, Faster Union - ANNEXES 1 to 5](#), COM(2025) 45 final, Strasbourg, 11.2.2025

[Explaining the Commission work programme 2025](#), 11 February 2025

[A simpler and faster Europe: Communication on implementation and simplification, European Commission 2024-2029](#)

* [The policy priorities of the von der Leyen II Commission - State of play ahead of the 2025 State of the Union address](#), European Parliamentary Research Service (EPRS), September 2025

Program rada Europske komisije za 2025. godinu (2)

Q1 2025

Competitiveness Compass (published, 29 January)
 First Omnibus package on sustainability (26 February)
 Second Omnibus package on investment simplification
 Clean Industrial Deal (26 February)
 Action plan on affordable energy (26 February)
 Communication on a Savings and Investments Union (19 March)
 New European Internal Security Strategy (26 March)
 Roadmap towards ending Russian energy imports (26 March)
 EU Preparedness Union Strategy
 Union of Skills
 AI Continent Action Plan
 European Climate Law Amendment

Q2 2025

Fitness check on energy security architecture
 Single Market Strategy
 Third Omnibus package on small mid-caps and removal of paper requirements
 EU Start-up and Scale-up Strategy
 European Water Resilience Strategy
 Ex-post evaluation of the European Regional Development Fund and Cohesion Fund 2014-2020
 Interim evaluation of the Horizon Europe framework programme for Research and Innovation
 Mid-term evaluation of the European Regional Development Fund, the Cohesion Fund and the Just Transition Fund 2021-2027
 Mid-term evaluation of the European Social Fund Plus 2021-2027

Program rada Europske komisije za 2025. godinu (3)

Q3 2025

Sustainable Transport Investment Plan
Pact for the Mediterranean
Post-2027 Multiannual Financial Framework proposals
Evaluation of the Public Procurement Directive
Ex-post evaluation of Connecting Europe Facility (CEF) 2014-2020 (Q3 or Q4)
Ex post evaluation of European Social Fund and Youth Employment Initiative 2014-2020

Q4 2025

Revision of the Sustainable Finance Disclosure Regulation
Digital Package
Industrial Decarbonisation Accelerator Act
Digital Networks Act
Targeted revision of the REACH Regulation (legislative)
Quality jobs roadmap
2030 Consumer Agenda, including an action plan for consumers in the Single Market
Evaluation of the National Emissions Reduction Commitments Directive
Evaluation of radioactive waste directives
Evaluation on the Land-use, land-use change and forestry (LULUCF) Regulation
Evaluation on the Innovation Fund
Evaluation on the Modernisation Fund

17

SAVJETOVANJE HRO CIGRE
HRO CIGRE SESSION
SIBENIK, 9.–12. STUDENOGA 2025./NOVEMBER 9-12, 2025

Program rada Europske komisije za 2026. godinu (1)

Program rada Europske komisije za 2026. godinu objavljen je 21.10.2025.

A new plan for Europe's sustainable prosperity and competitiveness

A new era for European Defence and Security

Supporting people, strengthening our societies and our social model

Sustaining our quality of life: food security, water and nature

Protecting our democracy, upholding our values

A global Europe: Leveraging our power and partnerships

Commission work programme - key figures

38

New policy objectives

25 out of 47

legislative initiatives have a significant simplification dimension

20

Evaluations to stress-test the stock of EU legislation, to identify potential to simplify, to reduce costs and to consolidate rules.

25

Proposals for withdrawal

1

Proposals to repeal

111

Pending proposals

COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS [Commission work programme 2026 Europe's Independence Moment](#), COM(2025) 870 final, Strasbourg, 21.10.2025

COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS [Commission work programme 2026 Europe's Independence Moment – Annexes](#), COM(2025) 870 final, Strasbourg, 21.10.2025

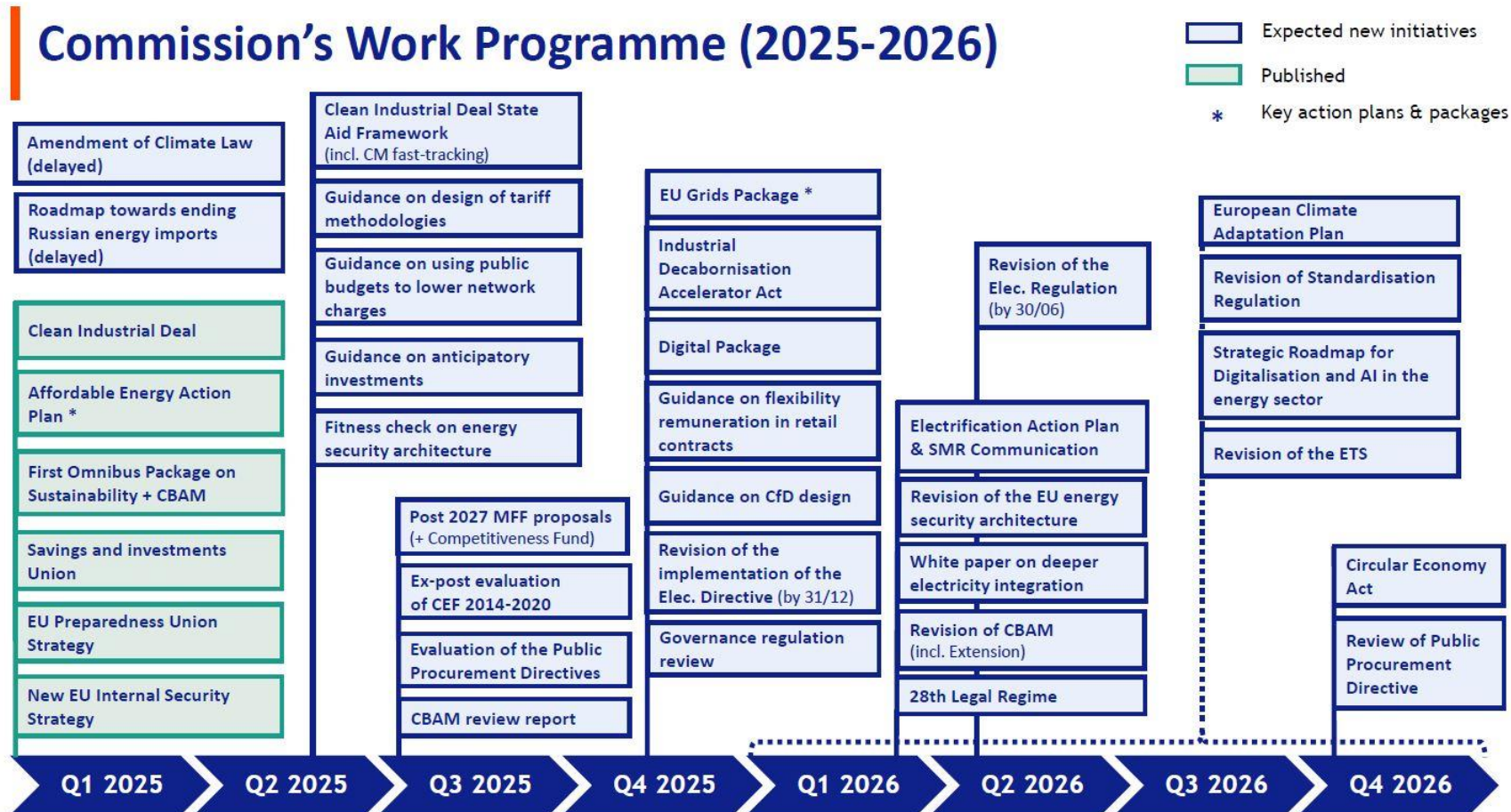
[Commission work 2026 programme - EUROPE'S INDEPENDENCE MOMENT, Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions](#), 21.10.2025

Program rada Europske komisije za 2026. godinu (2)

- Usmjeren na aktivnosti koje će produbiti integraciju jedinstvenog tržišta, čime se podržava ključni prioritet trenutnog mandata Europske komisije: konkurentnost, rast i ekonomska otpornost. Program dodatno uključuje sadašnje i buduće izazove koji proizlaze iz prijetnji sigurnosti i demokraciji, sukoba i geopolitičkih napetosti, rizika za gospodarstvo i industriju te ubrzanih klimatskih promjena. Program se temelji na obvezama utvrđenim u **Političkim smjernicama** ([EUROPE'S CHOICE - POLITICAL GUIDELINES FOR THE NEXT EUROPEAN COMMISSION 2024-2029](#)) predsjednice Europske komisije von der Leyen te stavovima iznesenim u **Govoru o stanju Unije za 2025. godinu**.
- Usmjeren prema ostvarenju klimatskih ciljeva Europske unije i predstavljanju okvira koji će to omogućiti za desetljeće koje će osigurati konkurentnost i održivost Europe. Također će se nastojati dodatno poboljšati implementaciju infrastrukture za električno punjenje vozila, kao i opskrbu održivim alternativnim gorivima za plovila i zrakoplove. Osim toga, predložit će se strategija za postavljanje prvih fuzijskih elektrana u Europi, što će doprinijeti energetskejoj neovisnosti Europske unije.
- Posebno usmjeren prema snižavanju cijena energije za kućanstva i tvrtke, osigurati istinska energetska unija poboljšanjem njezina upravljanja, modernizacijom elektroenergetskih mreža, smanjenjem birokracije za pripremu i provedbu prekograničnih energetskekih projekata te poticanjem elektrifikacije i otpornosti elektroenergetskog sustava.

Program rada Europske komisije za 2025.-2026.

Izvor: ENTSO-E Knowledge Sharing Webinar on EU policy priorities for the coming years – what matters most for TSOs?, 17 April 2025

Omnibus paketi

Europska komisija predstavila je šest [Omnibus paketa](#) (veljača - srpanj 2025. godine)

Omnibus I

- Odgoda Direktive o izvještavanju o korporativnoj održivosti (*Corporate Sustainability Reporting Directive, CSRD*) za dvije godine,
- Izmjene Taksonomije EU-a (*EU Taxonomy*),
- Odgoda Direktive o dubinskoj analizi korporativne održivosti (*Corporate Sustainability Due Diligence Directive, CSDDD*) za jednu godinu,
- Pojednostavljenje **Mehanizma za ugljičnu prilagodbu na granicama** (*Cross Border Adjustment Mechanism, CBAM*) – emisije stakleničkih plinova → uvoz električne energije (vodik, cement, gnojiva, željezo i čelik, aluminij, kemikalije) iz država koje nisu članice EU (spriječavanje rizika izmještanja emisija ugljika).

Omnibus II obuhvaća izmjene **Uredbe InvestEU** (*InvestEU Regulation*), **Europskog fonda za strateške investicije** (*European Fund for Strategic Investments, EFSI*), **Instrumenta za povezivanje Europe** (*Connecting Europe Facility, CEF*) i programa **Obzor Europa** (*Horizon Europe*).

Omnibus III obuhvaća pojednostavljenje Zajedničke poljoprivredne politike (*Common Agricultural Policy*), što odgovara uštedi do 1,58 milijardi eura godišnje za poljoprivrednike i 210 milijuna eura za nacionalne uprave.

Omnibus IV predlaže mjere za poticanje malih i srednjih poduzeća za širenje, digitalizaciju regulatornih procesa i smanjenje birokracija te stvaranja regulatornog okruženja koje potiče inovacije, rast, kvalitetna radna mjesta i ulaganja.

Omnibus V predstavlja Omnibus o obrambenoj spremnosti (*Defence Readiness Omnibus*) usmjeren je na osnaživanje obrambene spremnosti Europske unije.

Plan za čistu industriju (*Clean Industrial deal, CID*)

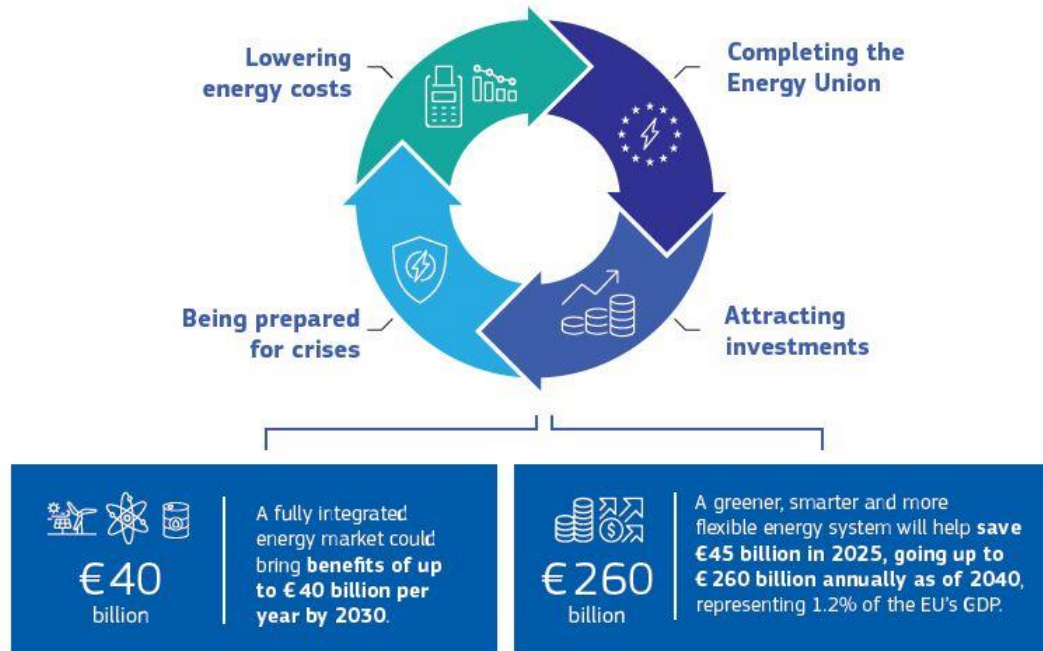
- U skladu s izvješćem **Budućnost europske konkurentnosti** ([The future of European competitiveness – A competitiveness strategy for Europe](#) - Mario Draghi), **Plan za čistu industriju** posebno naglašava:
 - Energetske intenzivne industrije (čelik, metali, kemijska) → potrebna podrška za dekarbonizaciju proizvodnih procesa, ubranu elektrifikaciju i rješavanje globalne konkurencije
 - Sektor čistih (zelenih) tehnologija → ključan za buduću konkurentnost Europe
 - Ubrzanje elektrifikacije gospodarstva i prijelaz na zelenu energiju → smanjenje troškova energije i očuvanje konkurentnost europskog proizvodnog sektora
- **Plan za čistu industriju** predstavlja preoblikovanje **Plana zelene industrije** ([Green Deal Industrial Plan, GDIP](#)) iz veljače 2023. → obuhvaća 40 aktivnosti navedenih u 6 stupova djelovanja → pristupačna energija, vodeća tržišta za čistu industriju, javna i privatna ulaganja u obnovljive izvore energije i infrastrukturu, kružno gospodarstvo, globalna tržišta i međunarodna partnerstva, vještine i radna mjesta
- **Plan za čistu industriju** sadrži 7 ključnih pokazatelja uspješnosti (KPI), uključujući:
 - Povećanje stope elektrifikacije gospodarstva na 32% u 2030. godini (21,3% u 2022.)
 - Dostizanje 40% domaćih ključnih komponenti čistih tehnoloških proizvoda na tržištu EU-a,
 - Godišnja izgradnja 100 GW postrojenja za proizvodnju obnovljive električne energije do 2030. godine,
 - Povećanje stope kružnog korištenja sirovina na 24% do 2030. godine (11,8% u 2022.)

Plan za čistu industriju (*Clean Industrial Deal, CID*) objavljen je 26.2.2025.

EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS [The Clean Industrial Deal: A joint roadmap for competitiveness and decarbonisation](#), COM(2025) 85 final, Brussels, 26.2.2025

Akcijski plan za cjenovno pristupačnu energiju (Action Plan for Affordable Energy, APAE) (1)

Izvor: Action Plan for Affordable Energy - Factsheets, European Commission

Akcijski plan za cjenovno pristupačnu energiju objavljen je 26.2.2025.

COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS [Action Plan for Affordable Energy Unlocking the true value of our Energy Union to secure affordable, efficient and clean energy for all Europeans](#), COM(2025) 79 final, Brussels, 26.2.2025

Akcijski plan za cjenovno pristupačnu energiju (*Action Plan for Affordable Energy, APAE*) (2)

Akcijski plan za cjenovno pristupačnu energiju je dio Plana za čistu industriju sadrži 4 stupa

1. Smanjivanje troškova energije

- Aktivnost 1 – Pristupačniji računi za električnu energiju
- Aktivnost 2 – Smanjeni troškovi opskrbe električnom energijom
- Aktivnost 3 – Osiguranje funkcionalnog tržišta plina
- Aktivnost 4 – Energetska učinkovitost (postizanje ušteda energije)

2. Dovršenje energetske unije (Energy Union)

- Aktivnost 5 – Dovršenje energetske unije

3. Privlačenje ulaganja i osiguranje isporuke energije

- Aktivnost 6 – Trostrani (tripartitni) ugovori za osiguranje pristupačne energije za industriju

4. Spremnost za potencijalne energetske krize

- Aktivnost 7 – Jamstvo sigurnosti opskrbe za stabilnost cijena
- Aktivnost 8 – Pripremljenost na krizu cijena energije

Akcijski plan za cjenovno pristupačnu energiju (Action Plan for Affordable Energy, APAE) (3)

Temeljem **Akcijskog plana za cjenovno pristupačnu energiju** Europska komisija je 21.10.2025. odredila [sedam mjera](#) koje će se provesti u suradnji s državama članicama kako bi se što prije smanjile cijene energije.

Sedam mjera za snižavanje cijena energije

1. Europska komisija potiče države članice na primjenu **Novog okvira državnih potpora koji podržava Plan za čistu industriju** (*State Aid Framework accompanying the Clean Industrial Deal*, [CISAF](#))
2. Europska komisija potiče države članice da maksimalno iskoriste EU Kohezijske fondove (u okviru [novog srednjoročnog pregleda](#) od 18.9.2025.) za investicije u mreže i skladištenje.
3. Države članice trebale bi poticati industriju da surađuju s ključnim financijskim sudionicima (EIB i nacionalne banke), vezano za financijske prilike i mehanizme smanjenja rizika koji mogu koristiti industriji (posebno vezano za PPA ugovore).
4. Europska komisija potiče države članice da provedu odredbe revidirane **Direktive o obnovljivim izvorima energije (REDIII)** kako bi ubrzale prijelaz na čišću i pristupačniju energiju. Europska komisija će predložiti nove mjere za ubrzanje i pojednostavljenje izdavanja dozvola (u okviru **Europskog paketa za mreže (European Grids Package)**) → plan donošenja do kraja 2025. godine).
5. Poboljšanje interkonekcija i nacionalne infrastrukture (nove mjere u okviru **Europskog paketa za mreže (European Grids Package)** i nova inicijativa *Energy Highways*).
6. Diverzifikacija opskrbe plinom (suradnja SAD, Norveška, Katar)
7. Smanjivanje [poreza za energiju](#)

Europski paket za mreže (*European Grids Package*)

- Objava **Europskog paketa za mreže** (*European Grids Package*) planirana je do kraja 2025. godine i najavljena u okviru:
 - Izvješća **Budućnost europske konkurentnosti** ([*The future of European competitiveness – A competitiveness strategy for Europe*](#), Mario Draghi 2024.)
 - **Plana za čistu industriju** (*Clean Industrial Deal, CID*)
 - Izvješća **Stanje Unije za 2025. godinu** (*State of the Union 2025, SOTEU*) → jedan od ključnih prioriteta za 2026. godinu
- **Europski paket za mreže** nastavit će se na **EU Akcijski plan za mreže** ([*EU Action Plan for Grids*](#)), EK 11/2023
- **Kompas konkurentnosti** (*A Competitiveness Compass for the EU*) → ulaganja u europske mreže su neizostavan element, kojima će se popratiti napredak prema uspostavi energetske sustava s nultom neto stopom emisija, smanjiti rizici od ograničenja proizvodnje energije iz obnovljivih izvora i iskoristiti prednosti jedinstvenog energetske tržišta. Europa mora više ulagati u modernizaciju i širenje svoje infrastrukturne mreže za prijenos i distribuciju energije, ubrzavanje ulaganja u mreže za prijenos električne energije, vodika i ugljikova dioksida te skladištenje energije.
- **Akcijski plan za cjenovno pristupačnu energiju** → **Europski paket za mreže** uključuje zakonodavne prijedloge za ubrzanje izdavanja dozvola za mreže, skladištenje energije i obnovljive izvore energije, uključujući pojednostavljenje procjena utjecaja na okoliš i smanjenje vremena potrebnog za izdavanje dozvola. Dodatno je naglašena potreba za ulaganjima u mrežu → ubrzano korištenje obnovljivih izvora energije → ubrzana dekarbonizacija.

Europski zakon o klimi (*European Climate Law*)

- **Europski zakon o klimi** (*European Climate Law*) propisuje cilj utvrđen **Europskim zelenim planom** (*European Green Deal*) o postizanju klimatski neutralnog europskog gospodarstva do 2050. godine - obvezujući cilj neto nulte emisije stakleničkih plinova (*GHG*) do 2050. godine
- Europska komisija je 2.7.2025. predložila izmjenu Europskog zakona o klimi → određivanje klimatskog cilja EU za 2040. → 90% smanjenja neto emisija stakleničkih plinova (u usporedbi s vrijednostima iz 1990.) prema klimatskoj neutralnosti do 2050., sukladno **Političkim smjernicama Europske komisije** za razdoblje 2024.-2029.*
 - Prijedlog izmjena je usklađen s **Kompasom konkurentnosti** (*EU Competitiveness Compass*), **Planom za čistu industriju** (*Clean Industrial Deal, CID*) i **Akcijskim planom za cjenovno pristupačnu energiju** (*Affordable Energy Action Plan, APAE*)
 - Inicijativa Iznesite svoje mišljenje (*Have Your Say*), 21.7. – 15.9.2025.
- Ostvarenje cilja za 2040. ovisit će o uvjetima → sedam ključnih čimbenika (dizajn tržišta, izdavanja dozvola, mreže, fleksibilnost, vještine, inovacije, industrijske politike).**

Program rada Europske komisije za 2026.

Climate package for the decade ahead
Revision of national targets and flexibilities
in the EU climate policy framework (Q4 2026)

Update of the EU emissions trading system for
maritime aviation and stationary installations, and
the relevant market stability reserve (Q3 2026)

* [EUROPE'S CHOICE - POLITICAL GUIDELINES FOR THE NEXT EUROPEAN COMMISSION 2024-2029](#), Ursula von der Leyen Candidate for the European Commission President

** [EURELECTRIC Friday Features - Targets, tensions, and the 2040 climate goals](#), July 4 2025

Europski okvir za energetske sigurnost (EU Energy Security Framework) (1)

- Europski parlament je 30.6.2025. usvojio inicijativu Odbora za industriju, istraživanje i energetiku (ITRE) za izvješće [REPORT on the security of energy supply in the EU, \(2025/2055\(INI\)\)](#)
- Europski parlament je na sjednici 8.7.2025. usvojio izvješće → najbitnije odrednice:
 - Strategija je usmjerena na osiguranje otpornosti, integracije i održivosti europskog energetskeg sustava → energetska sigurnost predstavlja međusektorsko pitanje, ključno za ekonomsku stabilnost, javnu sigurnost i geopolitičku otpornost.
 - Važnost domaće proizvodnje čiste energije i poboljšane energetske učinkovitosti, postupno ukidanje ruskih fosilnih goriva do 2027. godine, ciljana ulaganja u infrastrukturu i fleksibilnost sustava.
 - Siguran energetske sustav ne može se oslanjati isključivo na diverzifikaciju opskrbe: potrebna su integrirana tržišta energije, otporne mreže i jasna (pojednostavljena) pravila dizajna tržišta energije. Naglašena je uloga i potreba jednostavnog odobravanja mehanizama za razvoj kapaciteta.
 - Istaknuta je rastuća zabrinutost zbog kibernetičkih, hibridnih i vojnih prijetnji energetskej infrastrukturi → potrebne su snažnije mjere zaštite kritične infrastrukture (fizička i digitalne ranjivost, rastući rizici povezani s klimatskim uvjetima).

Europski okvir za energetske sigurnost (EU Energy Security Framework) (2)

- Inicijativa Iznesite svoje mišljenje (*Have Your Say*) za reviziju **Okvira EU-a za energetske sigurnost (EU Energy Security Framework)**, 15.9. – 13.10.2025. → povećati pripravnost, sigurnost i otpornost energetskeg sustava EU-a na aktualne i buduće energetske krize

Revizija okvira EU-a za energetske sigurnost temelji se na razmatranjima navedenima u nastavku, koja su potkrijepljena preliminarnim nalazima provjere primjerenosti.

- **Nedovoljna operativna spremnost**, posebno kad je riječ o hitnim odredbama. Provjerom primjerenosti utvrđeno je da okvir nije bio dovoljan za pripremu EU-a za velike poremećaje u opskrbi. Primjerice, trebalo je donijeti dodatne hitne mjere za ublažavanje energetske krize uzrokovane potpunom ruskom invazijom na Ukrajinu.
- **Očit nedostatak međusektorske interakcije**. Okviri za sigurnost opskrbe plinom i električnom energijom često djeluju u izoliranim sustavima. Mogući učinci prelijevanja zanemaruju se, a krajnji je rezultat potencijalno slabija zaštita krajnjih potrošača. Bliske interakcije između sektora plina i električne energije postale su očite tijekom energetske krize 2021. – 2023.
- **Energetsku tranziciju prema dekarboniziranom energetskeg sustavu** obilježit će povećanje elektrifikacije, širenje obnovljivih izvora energije i pojava novih nositelja kao što su vodik proizveden iz obnovljivih izvora i niskouglični vodik. S druge strane, smanjit će se potražnja za prirodnim plinom, posebno za grijanje i hlađenje. Okvir za energetske sigurnost trenutno nije prikladan za takvu temeljitu preobrazbu sustava.
- **Ograničeno razmatranje prekogranične dimenzije** ugrožava kolektivnu pripravnost EU-a na šokove i njegovu sposobnost da reagira na potencijalnu krizu. Države članice i dalje u velikoj mjeri odvojeno jedna od druge definiraju svoje nacionalne politike energetske sigurnosti, iako je unutarnje energetske tržište EU-a sve povezanije i integriranije.
- **Novo višedimenzionalno prijetnje** ugrožavaju integritet kritičnih energetskeg subjekata, među ostalim subjekata iz trećih zemalja (npr. dobavljači čiste tehnološke opreme ili ulagači u energetske sektor u EU-u)⁶. Učinci klimatske promjene na kritičnu energetskeg infrastrukturu i potrošnju energije sve su ozbiljniji, ali se u postojećem okviru ne rješavaju u potpunosti. Osim toga, potrebno je dodatno ublažiti sve veće rizike od kibernetičkih i fizičkih napada na energetskeg infrastrukturu tako što će se u potpunosti provesti postojeći okviri i uvesti više sektorskeg odredbi radi uvažavanja posebnosti energetskeg sektora.
- **Trajna energetskeg ovisnost** ugrožava energetskeg sigurnost EU-a unatoč proaktivnim politikama diversifikacije uvedenima posljednjih godina (npr. mehanizam AggregateEU). U kontekstu geopolitičke nestabilnosti pojavljuju se novi rizici, kao što su poremećaji u lancu opskrbe kritičnim sirovinama, tehnologijom i nositeljima energije potrebnima za prelazak na klimatske neutralnost.

Program rada Europske komisije za 2026.
Strengthening Energy Security (Q1 2026)

Energetska učinkovitost (1)

Energetska učinkovitost u novom sazivu Europske komisije 2024.-2029.

Plan za energetska učinkovitost (*Energy Efficiency Roadmap*)

- Podržavanje i pojednostavljenje provedbe pravila o energetska učinkovitosti
- Uključivanje energetska učinkovitosti u donošenje energetska politika
- Jačanje sektorska politika i standarda proizvoda
- Olakšavanje financiranja i ulaganja
- Poboljšavanje suradnje i kooperacije
- Stvaranje tržišta energetska učinkovitosti kojim se može trgovati
- Razvijanje vještina za energetska učinkovitost
- Poticanje financiranja i partnerstava za istraživanje i inovacije
- Promicanje međunarodne suradnje
- Povećanje svijesti o energetska učinkovitosti

[New impetus for energy efficiency](#)

[Energy Efficiency Roadmap: From Impetus to Action \(The Coalition for Energy Savings\)](#)

Program rada Europske komisije za 2026.

Energy Union package for the decade ahead
Setting-up of the energy efficiency framework (Q3 2026)

Energetska učinkovitost (2)

U razdoblju 2025. – 2026. Europska komisija će se prioritetno usredotočiti na sljedeće prioritete:

- Osnivanje Foruma za učinkovitost 2030. (*Efficiency Action Forum 2030*) s državama članicama
- Priprema za primjenu trostranih ugovora o energetskej učinkovitosti (*energy efficiency tripartite contracts*)
- Pokretanje jamstvenog programa (*guarantee scheme*) za energetske učinkovitost za mala i srednja poduzeća,
- Poticanje tržišta energetske usluga (*energy services market*) – prvi pilot projekt u sklopu **Akcijskog plana za cjenovno pristupačnu energiju** (*Action Plan on Affordable Energy, APAE*) i **Plana za čistu industriju** (*Clean Industrial Deal, CID*),
- Predlaganje **Paketa mjera za energetske učinkovitost podatkovnih centara** (*Data Centre Energy Efficiency Package*) - planirana objava zajedno sa **Strateškim planom za digitalizaciju i umjetnu inteligenciju** (*Strategy Roadmap on Digitalisation and AI*), Q1/2026
- Objava plana i strategije:

Akcijski plan za elektrifikaciju (*Electrification Action Plan*)
Strategije za grijanje i hlađenje (*Heating and Cooling Strategy*)

Program rada Europske komisije za 2026.
 Electrification action plan, including heating and cooling
 (Q1 2026)

Energetska učinkovitost (3)

Akcijski plan za cjenovno pristupačnu energiju (*Action Plan on Affordable Energy, APAE*)

Stup I – Smanjenje troškova energije

- Aktivnost 1 – Učiniti račune za struju pristupačnijim,
- Aktivnost 2 – Sniziti troškove opskrbe električnom energijom,
- Aktivnost 3 – Osigurati dobro funkcioniranje tržišta plina i
- Aktivnost 4 – Energetska učinkovitost - postizanje ušteda energije.
 - Mjera 1.: Tržište energetske učinkovitosti za Europu
 - Prvi nacrt za jamstveni sustav (*guarantee scheme*), Q4/2025
 - Pokretanje partnerstva za financiranje, Q3/2025
 - Procjena tržišta EU-a za sustav certificiranja ušteda energije (*energy savings certification scheme*), Q4/2025
 - Mjera 2.: Potrošačima je omogućen pristup učinkovitijim uređajima i proizvodima s duljim vijekom trajanja

Akcijski plan za cjenovno pristupačnu energiju (*Action Plan on Affordable Energy, APAE*)

Stup II – Završetak energetske unije (Energy Union)

- Aktivnost 5 – objava **Akcijskog plana za elektrifikaciju** (*Electrification Action Plan*), Q1/2026 i **Strategije za grijanje i hlađenje** (*Heating and Cooling Strategy*), Q1/2026

[Stakeholder consultation on the Electrification Action Plan and the Heating and Cooling Strategy](#)

(Have Your Say 28.8. - 20.11.2025.)

Akcijski plan za elektrifikaciju (*Electrification Action Plan*)

Ključni pokazatelj udjela električne energije u konačnoj potrošnji energije (23%) → indikativni cilj 32% do 2030. godine
→ smanjenje potrošnje fosilnih goriva i ubrzana elektrifikacija

Okvirni uvjeti za poticanje uvođenja elektrifikacije

Za elektrifikaciju je potrebno privatno i javno financiranje kako bi se premostio manjak ulaganja i potaknula industrijska transformacija u širim razmjerima.

Okvir za državne potpore u sklopu Plana za čistu industriju (*State Aid Framework accompanying the Clean Industrial Deal, CISAF*) predstavlja jedan od načina za smanjenje rizika privatnih ulaganja u čiste tehnologije i dekarbonizaciju industrije → korištenje javnih instrumenata (jamstva, zajmovi i vlasnički kapital) za privlačenje privatnog kapitala u projekte koji ubrzavaju tranziciju prema klimatski neutralnom gospodarstvu uz istodobno održavanje globalne konkurentnosti europske industrije i snižavanje cijena električne energije.

Banka za industrijsku dekarbonizaciju (*Industrial Decarbonisation Bank, IDB*) → smanjivanje rizika ulaganja (osiguranje jeftinih zajmova, bespovratnih sredstava i jamstava)*

* [Making the Clean Industrial Deal bankable: Recommendations to scale sustainability across EU industry](#)

Izvor: Electrification Action Plan, EURELECTRIC, March 2024

Strateški plan za digitalizaciju i UI u energetsom sektoru (Strategic Roadmap for digitalisation and AI in the energy sector)

- Ubrzano uvođenje digitalnih rješenja (umjetna inteligencija) vezano za proces dekarbonizacije:
 - Optimizacija električne mreže
 - Energetska učinkovitost u zgradama i industriji
 - Fleksibilnost na strani potrošnje
 - Integracija podatkovnih centara u energetske sustav
- Predviđen je **Akcijskim planom za cjenovno pristupačnu energiju** (Affordable Energy Action Plan, APAE) i povezan s **Planom za energetska učinkovitost** (*Energy Efficiency Roadmap*), **Europskim paketom za mreže** (*European Grids Package*), **Energetskim paketom za građane** (*Citizens Energy Package*), **Akcijskim planom za elektrifikaciju** (*Electrification Action Plan*) i **Strategijom za grijanje i hlađenje** (*Heating and Cooling Strategy*)
- Nadopunjuje inicijative najavljene za područje UI u **Kompasu konkurentnosti – Zakon o umjetnoj inteligenciji** (*AI Act*), **Akcijski plan za umjetnu inteligenciju** (*AI Continent Action Plan*), **Strategiju za primjenu umjetne inteligencije** (*Apply AI Strategy*), **Strategiju za europsku podatkovnu uniju** (*Data Union Strategy*), **Akt o razvoju računalstva u oblaku i umjetne inteligencije** (*Cloud and AI Development Act*)
- Ranije inicijative (2022.) – **Akcijski plani EU-a za digitalizaciju energetske sustava** (*EU Action Plan on digitalising the energy system*)

Program rada Europske komisije za 2025.
Strategic Roadmap for digitalisation and AI in the energy sector
(Q1 2026)

Nuklearni program

- Europska komisija je dužna periodično objavljivati **Ogledni nuklearni program** (*Nuclear Illustrative Programme, PINC*), sukladno članku 40. Ugovora o Europskoj zajednici za atomsku energiju (Euratom).
- Dopunjavanje **Oglednog nuklearnog programa** utvrđena je u **Akcijskom planu za cjenovno pristupačnu energiju** (*Action Plan for Affordable Energy, APAE*) - Aktivnost 5. Dovršetak energetske unije i u Programu rada Europske komisije za 2025. godinu.
- Cilj dopune **Oglednog nuklearnog programa** je pregled ulaganja u nuklearnu energiju EU u skladu s ciljevima dekarbonizacije, **REPowerEU** i **Plana za čistu industriju** (*Clean Industrial Deal, CID*).
- Europska komisija je 13. lipnja 2025. objavila **8. Ogledni nuklearni program**:
 - Nuklearna energija zahtijeva značajna ulaganja (približno 241 milijarde eura do 2050.), za produljenje životnog vijeka postojećih reaktora i za izgradnju novih velikih reaktora.
 - Dodatna ulaganja potrebna su za male modularne reaktore (*Small Modular Reactors, SMRs*), napredne modularne reaktore (*Advanced Modular Reactors, AMRs*), mikroreaktore i fuziju.

[COMMUNICATION FROM THE COMMISSION Nuclear Illustrative Programme presented under Article 40 of the Euratom Treaty for the opinion of the European Economic and Social Committee](#), COM(2025) 315 final, Brussels, 13.6.2025

- 1. rujna 2025. održana je Opća skupština **Europskog industrijskog saveza za male modularne reaktore** (*European Industrial Alliance on SMRs*) → predstavljen je **Strateški akcijski plan** (*Strategic Action Plan*) **za 2025. – 2029.** i dodatno razrađene ciljane akcije potrebne za potporu **9 projekata** koje je Savez utvrdio u listopadu 2024.

Vodik (1)

Plan za čistu industriju (*Clean Industry Deal, CID*)

I. Affordable energy & raw materials

- Accelerate renewables deployment
- Design EU strategies for hydrogen imports, grids and energy storage; revise the Hydrogen Strategy
- Develop critical raw materials procurement, processing & recycling
- Improve permitting for advanced materials & raw materials

II. Simplification

- Adapt the RFNBO delegated act
- Swiftly adopt a clear Low-carbon hydrogen delegated act
- Enhance RED III compliance
- Facilitate workable environmental regulation

III. Demand for EU sustainable products

- Incentivise off take of green products and, stimulate demand in lead markets
- Develop resilience and sustainability-based non-price criteria

Izvor: A Clean Industrial Deal for the European hydrogen industry, Hydrogen Europe, January 2025

17

SAVJETOVANJE HRO CIGRE
HRO CIGRE SESSION
SIBENIK, 9.–12. STUDENOGA 2025./NOVEMBER 9-12, 2025

Vodik (2)

Plan za čistu industriju (*Clean Industry Deal, CID*)

IV. Global competitiveness

- CBAM scope review
- Develop global hydrogen certification schemes
- Act against unfair trade practices

V. Funding and financing

- Strengthen the Hydrogen Bank, including its international leg
- Ensure CEF support for hydrogen infrastructure
- Keep current State Aid designs and enhance NZIA support schemes

VI. Skills & fair transition

- Build up the NZIA Academies
- Streamline training funding opportunities
- Develop common European training certifications and standards

Izvor: A Clean Industrial Deal for the European hydrogen industry, Hydrogen Europe, January 2025

17

SAVJETOVANJE HRO CIGRE
HRO CIGRE SESSION

SIBENIK, 9.–12. STUĐENOGA 2025./NOVEMBER 9-12, 2025

Višegodišnji financijski okvir (VFO) Multiannual Financial Framework (MFF) (1)

Višegodišnji financijski okvir (VFO) za razdoblje 2028. – 2034.

Legislative process

Izvor: EURELECTRIC legislative tracking sheet - Multiannual Financial Framework (MFF), 9/2025

17

SAVJETOVANJE HRO CIGRE
HRO CIGRE SESSION
 SIBENIK, 9.–12. STUĐENOGA 2025./NOVEMBER 9–12, 2025

Višegodišnji financijski okvir (VFO)

Multiannual Financial Framework (MFF) (2)

[Prijedlog Višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2028. – 2034.](#) u iznosu od 1,76 bilijuna eura (najveći prijedlog do sada), objavljen 16.7.2025.

Sectoral implications

- **Power:** Massive scale-up in EU co-financing for cross-border and distribution-level grid projects; stronger integration of offshore and renewable generation; funding eligibility for smart grids, storage, and flexibility platforms
- **Industry:** Dedicated funding for industrial electrification, low-carbon processes, and clean manufacturing supply chains
- **Innovation:** Increased support for R&D and deployment of grid-enabling and clean-energy technologies via Horizon Europe and ECF
- **Transport:** Investment in EV charging infrastructure, and electrification of freight corridors under CEF-Energy and CEF-Transport synergies
- **Resilience & security:** Energy infrastructure included in resilience funding, enhancing cybersecurity and physical protection of critical electricity assets

Izvor: EURELECTRIC legislative tracking sheet - Multiannual Financial Framework (MFF), 9/2025

17

SAVJETOVANJE HRO CIGRE
HRO CIGRE SESSION
SIBENIK, 9.–12. STUDENOGA 2025./NOVEMBER 9–12, 2025

Zahvaljujem na pažnji!

Dr. sc. Helena Božić, dipl. ing.

HEP d.d., Sektor za EU i regulatorne poslove

helena.bozic@hep.hr

